

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Titulus XI. Quomodo interpretanda Privilegia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

REGULA V.

Exemptio ab Ordinarii Jurisdictione non efficit, ut si Exempti publice delinquant, vel Privilegiorum metas transgrediendo, vel non concessas Immunitates sibi vindicando, ab Ordinario corrigi ac coerceri nequeant.

C. 10. 11. De Privil.

REGULA VI.

Quidquid fit contra alicujus Privilegium, ab alio, quam ab eo, qui Privilegio renuntiare vel derogare potest, rescissioni obnoxium est.

C. 10. De Elect.

REGULA VII.

Cessante Causa Privilegii, non cessat jus acquiritum illa durante.

C. 6 De Excomm.

Hinc, Impubes, qui incidit in Canonem, si quis suadente, absolvi potest ab Ordinario etiam post pubertatem. Idem dicendum videtur de Religioso, qui post lapsum in hujusmodi Excommunicationem, & ante obtentam illius Absolutionem invalide Professus declaratur, atque ex Regulari Statu egressus, ab incurfa Excommunicatione absolvi petit.

REGULÆ RATIO: In Casu isto non attenditur tempus, quo Absolutio petitur, sed tempus, quo commissa est culpa.

REGULA VIII.

Privilegii Autoritas circa rem in ea contentam, contrariæ Testium Depositioni, circa eandem rem, præferenda est.

C. 13. De Prescript.

REGULA IX.

Ut inanes rejiciuntur Litteræ Privilegiis contrariæ, nisi de iis mentionem fecerint.

C. 20. De Sent. & Re Jud.

REGULA X.

Non retractatur Sententia Privilegio adversa, ob repertum postea Privilegium, secus, si ex negligentia Procuratoris ostensum non sit.

C. 21. De Sent. & Re Jud. C. 2. De in integr. Restit.

REGULA XI.

Privilegium, contra quod sciens Judex judicat, tanquam reprobatum habetur, fitque nullius vis, si irreformabile sit latum judicium.

C. 21. De Sent. & Re Judic.

REGULA XII.

Privilegium non derogat Conventioni, nisi de illâ mentionem faciat; idem de omnibus dicendum, quæ in facto consistunt.

C. 3. De Decim.

REGULA XIII.

Pendente circa Privilegium lite, Qui in illius est possessione, in eâ relinquendus est, usque ad Definitivam Sententiam.

C. 1. Ut lite pend.

REGULA XIV.

Privilegium post Præscriptionem inceptam obtentum, illam inutilem facit.

C. 19. De Prescr.

REGULÆ RATIO: Vel enim consummata est Præscriptio, quando obtinetur Privilegium, & tunc ipsa Privilegii impetratione Præscriptioni renunciatur; vel non est consummata, & tunc impetratione Privilegii interruptitur Præscriptio.

TITULUS XI.

Quomodo Interpretanda Privilegia?

Ad dilucidam hujus Quæstionis solutionem, supponendum inter Privilegia, nonnulla esse, quæ Nemini præjudicant; quedam, quæ Concedenti tantum sunt onerosa; alia, quæ aliis, quam Concedenti nocent; alia denique, quibus restituitur Jus Commune per Derogationem Consuetudini huic Juri contraria.

REGULA I.

Privilegia Nemini nociva, vel soli Concedenti, sunt largissimè interpretanda.

Hinc, Beneficium Principis est largissimè interpretandum. Cap. 16. De Verb. signif. In Beneficiis plenissima est interpretatio facienda. C. 22. De Privil. Idem dicendum de Privilegio Jus Commune partim restituyente. C. 18. De Verb. signif. Idem quoque de Privilegio Divino Cultui favente. C. 30. De Privil. Hinc de his Privilegiis intelligendum est, quidquid de favorabili Privilegiorum Interpretatione in Jure Canonico habetur: idèoque ad illa non extendendum, quod circa strictam Privilegiorum Interpretationem mox collecturi sumus.

REGULA II.

Privilegia Aliis, quam Concedenti onerosa, strictè interpretanda sunt, atque, quoad fieri potest, restringenda; idem dicendum de Privilegiis utilitati publicæ contrariis.

C. 16. 17. 18. 19. De Privil. C. 41. De Conc. Præb.

Hinc Privilegia ad Jus Commune revocanda, sive quod eodem recidit eo sunt interpretanda modo, quo à Jure Communi minus recedant. C. 18. De Censu. C. 31. De Privileg. C. 6. De Consuet. C. 10. 19. De Privil. Cap. 30. De Privil. Cap. 17. De Verborum signif. C. 7. 8. De Privil.

Hinc Privilegia ista de Casu in Casum, de Persona in Personam, de Loco in Locum, de Re in Rem non sunt extendenda. Hinc non censetur concessum, nisi quod in Privilegio exprimitur. Hinc Clausula, *Salvo aliorum jure*, censetur subintellecta, nisi aliàs fiat inutile Privilegium. Hinc Privilegia, quæ à servando Interdicto in parte eximunt, sunt restringenda, quantum patitur Privilegiorum Textus.

REGULA III.

De sensu Privilegii ex illius tenore judicandum.

C. 9. De Sepulturis docet, quod in quibusdam Privilegiis Clausula *salvo aliorum jure* apponi solear. Praterèa in plerisque Privilegiis, quæ in Corpore Juris clauduntur, inserta est, undè inferre fas est, illam subintelligi, cum non apponitur.

REGU.

REGULA IV.

Ecclesia non censetur Exempta ab Ordinarii Jurisdictione ex eo, quod Ecclesie Romanæ Census solvat; nisi in Instrumento Census illum in indicium libertatis perceptæ solvere dicatur. C. 10. De Privil. in VI. quæ Clausula denotat plenam Exemptionem, nisi subjungatur concessæ quoad unum alterumve libertati.

REGULA V.

Qui cum rebus suis sub Papæ Protectione suscipitur, non ideo Ordinarii sui Jurisdictioni subtrahitur.

C. 18. De Privileg.

REGULA VI.

Ubi majus concessum est, ibi minus concessum esse videtur, sive, Quod in majori conceditur, licitum videtur in minori.

C. 27. De Dec. C. 13. Qui Filii sint Legiti.

Restringenda Regula ad Casum, in quo plus continet quod est minus; nempe quando agitur de rebus ejusdem ordinis & generis, nec aliunde justæ urgent rationes, quæ suadeant minus exceptum esse, quales extant, quando Privilegium nimium nocivum fit, si minus majori jungatur.

Hinc in Privilegiorum Materia non valet ratiocinium à pari; imò nec à majori, nisi in Casu mox expresso. C. 9. de Privil.

REGULA VII.

Ab eo est facienda Privilegii interpretatio, à quo concessum est, idque tunc maximè, quando timendum videtur, ne minùs, sanè intellectum ad abusum trahatur.

C. 12. De Jud. C. 23. De Verb. Signif. C. 24. De Privil.

Hinc Sedis Apostolicæ Privilegia ab illâ sunt interpretanda.

REGULA VIII.

Privilegia eo modo interpretanda sunt, quo valeant potius, quàm pereant.

C. 25. De Verb. Signif. C. 6. De Fide Instr.

Hinc, cum Privilegium esse nequeat Confirmatorium & Donatorium circa eandem rem, ita interpretandum, ut sit partim Donatorium, partim Confirmatorium. Hinc rejiciendæ interpretationes. C. 30. De Privil. quibus admittis, Privilegia nihil indulgent.

REGULA IX.

Privilegia interpretanda sunt secundum Multitudinis sensum Regionumque eorum, quibus data sunt, Consuetudinem.

Cap. 3. De Consang.

Hinc aliàs si indulgeretur alicui Nationi. Cap. 3. Cit. ut in Sexto Gradu Consanguinei invicem conjungi possent, hæc Indulgentia intelligenda erat tantum de iis, qui in Sexto utrobique erant, non de iis, quorum alter in Sexto alter verò in Secundo, vel Tertio, quando Consuetudo terræ erat, ut separarentur qui juxta unam Lineam in Sexto erant, & juxta aliam in Tertio.

REGULA X.

Non sunt ita interpretanda Privilegia, ut plus dispendii, quàm utilitatis afferant Privilegiatis.

C. 33. De Privil. C. 6. De Elect. C. 61. De Regul. in VI.

REGULÆ RATIO. Quæ in favorem alicujus introducta

sunt, in ejusdem læsionem redundare non debent.

C. 25. De Verb. Signif.

REGULA XI.

Privilegium in quo quidpiam conceditur juxta præteriti temporis morem, non conditionaliter, sed causaliter est intelligendum; id est non judicandum, illud concedi si talis fuerit temporis præteriti mos, sed potius, quia talis est,

REGULA XII.

In Privilegiis verbum generale indefinitè prolatum ad futurum extenditur.

Cap. 22. De Privil.

REGULA XIII.

Quoties plura extant circa idem Privilegium Rescripta Priora, si obscura sint, per Posteriora sunt interpretanda.

C. 25. De Verb. Signif.

REGULA XIV.

Quando ea, quæ in Privilegiis continentur, pendunt ex Locorum Consuetudine, interpretanda sunt juxta Locorum, in quibus degunt Privilegiati, Communem Usus.

C. 9. De Sepult.

REGULA XV.

Quando Privilegium ad petitionem illius, qui accipit, conceditur, ex Forma petitionis, quæ in ipso declaratur, explicari potest, si obscurum sit.

C. 6. De Fide Instrum.

Cæteræ, quæ ad Privilegiorum interpretationem pertinent, Regulæ collectæ sunt in Titulo De Formâ Privilegiorum circa Locutiones, quibus Privilegia conspiciuntur.

TITULUS XII.

Quomodo servanda sint Privilegia

REGULA I.

Circâ Privilegiorum Observationem Quinque attendenda potissimum sunt.

I. Autoritas Concedentis. C. 2. 5. CAUS. XXV. QUÆST. II.

Hinc Privilegia à Conciliis, quibus præfuit Spiritus Sanctus, quorumque Canones totius Mundi reverentiâ consecrati sunt, præ cæteris servanda sunt, nec in fraudem illorum ferendæ sunt Sententiæ. C. 26. De Privilegiis. Idem dicendum de iis, quæ Universalis Ecclesie consensu firmantur, nec non de illis quæ, Veneranda concessit, & probavit Antiquitas. Hinc Metropolitanorum Privilegia ob totidem causas illæsa manere debuissent, sed præcipuè Privilegium celebrandi Concilia, Majoraque suæ Provinciæ in illis judicandi, aliavè tractandi Negotia. Hinc Privilegii Apostolicis deferri debet. C. 16. De Privil.

II. Utilitas Rei Concessæ. Cap. 2. Cit. in fine, ut in Correct. Rom. C. 9. ibidem.

Hinc servanda sunt Monachis Privilegia, quibus vel ab audiendâ in Parochiis suis Missâ, aliisque Officiis, vel à solvendis Temporalibus Juribus ab aliis, Parocho vel Episcopo debitis eximuntur; Prius siquidem Solitariæ Monachorum Vitæ favet, removens ab illis, quam fugiunt, Dispationis, vel Divagationis materiam; Posterius, quam vovent, honorat paupertatem.

Hinc